



สรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ 6 ด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร และตารางสอน ด้านการคัดเลือกหลักสูตรและสื่อการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านการจัดห้องสมุดและศูนย์วิชาการ

สมมุติฐานในการวิจัย

ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการและครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการทั้ง 6 ด้าน

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2522 ประเภทละ 60 คน ซึ่งกลุ่มมาโดยวิธีแยกประเภทดังนี้ คือ กลุ่มโรงเรียนที่มีผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการมา 60 โรงเรียนจากโรงเรียนที่มีผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการทั้งหมด 124 โรงเรียน ได้ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการประเภทละ 60 คน และกลุ่มครูประจำการจากโรงเรียนที่สุ่มได้ดังกล่าวโรงเรียนละ 1 คน ได้ครูประจำการทั้งหมด 60 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งหมด 180 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหาสาระและ ภาษา นำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูประจำการ ประเภทละ 6 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา 6 โรงเรียนที่ไม่ใช่เป็นโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เรื่อง เพศ วุฒิทางครู อายุ ระยะเวลาที่รับราชการ ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง และจำนวน ชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ 6 ด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร และตารางสอน ด้านการจัดวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านการจัดห้องสมุดและศูนย์วิชาการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยที่สุด

2. นำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากรและรับคืนมาด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนมาร้อยละ 100

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของบุคคลทั้ง 3 กลุ่มโดยการหาค่าร้อยละ

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อบทบาทของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการทั้ง 6 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีต่อบทบาทของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการแต่ละด้านโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หากพบว่าบุคคลทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันจึงทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นเป็นรายคู่ด้วยวิธีทดสอบของนิวแมน-คิลส์ (Newman-Keuls Test)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูประจำการ เกี่ยวกับบทบาทของ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ มีดังนี้

1) ครูใหญ่เห็นว่า ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล ส่วนด้านอื่น ๆ อีก 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2) ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการเห็นว่าตนเองปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการวัดผลสัมฤทธิ์และสื่อการเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านอื่น ๆ อีก 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

3) ครูประจำการเห็นว่า ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

4) โดยส่วนรวมแล้ว ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูประจำการเห็นว่าบทบาทของ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง โดยปฏิบัติงานจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านการวัดผลสัมฤทธิ์และสื่อการเรียน การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การวัดผลสัมฤทธิ์ เอกสารประกอบหลักสูตรและตารางสอน การนิเทศการสอน และการจัดห้องสมุด และศูนย์วิชาการ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูประจำการเกี่ยวกับบทบาทของ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ ทั้ง 6 ด้าน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 มีดังนี้

1) ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการกับครูประจำการมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 4 ด้าน คือ

ก. ด้านการจัดหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรและตารางสอน ค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็นของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำการ

ข. ด้านการจัดวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียน ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้ช่วย
ครูใหญ่ฝ่ายวิชาการสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำการ

ค. ด้านการนิเทศการสอน ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ
สูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำการ

ง. ด้านการจัดห้องสมุดและศูนย์วิชาการ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ช่วยครูใหญ่
ฝ่ายวิชาการสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำการ

2) ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการกับครูประจำการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 2 ด้าน
คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล

3) ครูใหญ่กับ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เกี่ยวกับบทบาท
ของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการทั้ง 6 ด้าน

4) ครูใหญ่กับครูประจำการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วย
ครูใหญ่ฝ่ายวิชาการทั้ง 6 ด้าน

อภิปรายผล

1. ด้านการจัดหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรและตารางสอน ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ
กับครูประจำการมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการสูงกว่า
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำการ อาจเป็นเพราะสาเหตุต่อไปนี้

1) เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่ครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประมวลการสอน
และโครงการสอน (ตามหลักสูตรเก่า) ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการย่อมคำนึงถึงจำนวนเอกสาร
เหล่านั้นที่ได้รับมา งบประมาณที่จะจัดทำหรือจัดหาเพิ่มเติม จำนวนครูในโรงเรียน เป็นต้น
บางโรงเรียนอาจมีเอกสารเหล่านี้บางฉบับจำนวนน้อย เช่น หลักสูตร เป็นต้น แต่ครูในโรงเรียน
มีหลายคน ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการอาจเห็นว่าครูอาจใช้ร่วมกันได้ อาจจัดไว้ในห้องสมุดบ้าง ให้
ครูผลัดเปลี่ยนกันใช้บ้าง แต่ครูเป็นผู้ใช้เอกสารเหล่านี้ครูย่อมต้องการความสะดวกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม

อาจมีบางโรงเรียนที่มีเอกสารเหล่านี้บ้างฉบับจำนวนน้อยมาก ครูใหญ่หรือผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ อาจเก็บไว้ในตู้ เมื่อครูจะใช้ต้องบอกให้ทราบ ทำให้ครูไม่ได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น ดังที่ สุ่มิตร คุณานุกร กล่าวไว้ว่า หลักสูตรระดับชาติ ประมวลการสอนและโครงการสอนไม่ค่อยถึงมือผู้ใช้ทำให้ ครูยึดแบบเรียนเป็นหลักในการสอน¹

2) เกี่ยวกับการจัดให้ครูมีคู่มือครู แผนการสอนหรือกำหนดการสอน (ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. 2521) เนื่องจากขณะที่เก็บข้อมูลวิจัยเรื่องนี้ (ปีการศึกษา 2522) เป็น ระยะเริ่มแรกของการใช้หลักสูตรใหม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประถมศึกษา เช่น กระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ อาจส่งเอกสารเหล่านี้ไปถึงโรงเรียนล่าช้า ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่าย วิชาการ จึงคัดเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้ให้แก่ครูเข้าไปด้วย ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการอาจคิดว่ การที่ตนเองไม่สามารถคัดเอกสารเหล่านี้ให้แก่ครูได้ทันทั่วทั้งที่ไม่ใช่ข้อบกพร่องของตนเอง ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการจึงสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำการใน เรื่องนี้ แต่ครูเป็นผู้ใช้เอกสารเหล่านี้ย่อมมีปัญหา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครู จึงมีความคิดเห็นว่าคุณช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการได้ช่วยเหลือครูในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อยไป

3) เกี่ยวกับการจัดทำโครงการสอนหรือกำหนดการสอน และการปรับปรุงโครงการ สอน หรือกำหนดการสอนให้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนเหล่านี้ย่อมไม่สามารถ จัดทำโครงการสอนให้เองได้ เนื่องจากครูต้องทำการสอนครูจึงไม่มีเวลาที่จะจัดทำโครงการสอน หรือกำหนดการสอน ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการอำเภอ และเนื่องจากโรงเรียนในแต่ละอำเภอ มีสภาพท้องถิ่นและความต้องการของโรงเรียนใกล้เคียงกัน เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการอำเภอจึง เป็น ผู้จัดทำโครงการสอนหรือกำหนดการสอนในอำเภอ นั้น ๆ อาจมีผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการที่มี ความรู้ความสามารถหรือเป็นผู้สอนประจำชั้นหรือประจำวิชา นั้น ๆ เท่านั้นที่เข้าร่วมจัดทำ

¹ สุ่มิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิวัฒนาการ, 2520), หน้า .191 .

โครงการสอนหรือกำหนดการสอนในระดับอำเภอด้วย บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม จึงเห็นว่าผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานในเรื่องการจัดทำโครงการสอนหรือกำหนดการสอนน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม โครงการสอนหรือกำหนดการสอนที่อำเภอจัดทำขึ้นนั้น โรงเรียนสามารถปรับปรุงหรือดัดแปลงให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนได้ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการอาจมีความคิดเห็นว่า โครงการสอนหรือกำหนดการสอนที่อำเภอจัดทำขึ้นเหมาะสมดีแล้ว หรืออยู่ในขั้นทดลองใช้สิ่งไม่ได้ปรับปรุงหรือปรับปรุงน้อยที่สุด ครูจึงเห็นว่าผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานค่อนข้างน้อยไปเกี่ยวกับการปรับปรุง โครงการสอนหรือกำหนดการสอนให้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิตต์ ฮิว ดักกลาส (Pitts Hugh Douglass) ซึ่งทำการศึกษาบทบาทของผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนมัธยมเวอร์จิเนียพบว่า ผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนมัธยมมีส่วนร่วมน้อย แต่มีความรับผิดชอบมากในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน¹

2. ด้านการจัดวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียน ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการและครูประจำการมีความคิดเห็นแตกต่างกัน และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำการ อาจเป็นเพราะสาเหตุต่อไปนี้

1) เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่ครู เกี่ยวกับการใช้หนังสือแบบเรียน อาจเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรดังกล่าวแล้ว โรงเรียนอาจได้รับหนังสือแบบเรียนที่ใช้ตามหลักสูตรใหม่ล่าช้าไปบ้าง ทำให้ครูประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่เคยยึดหนังสือแบบเรียนเป็นหลักในการสอนมาก่อนจะประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยิ่งขึ้น โรงเรียนอาจมีหนังสืออ่านประกอบและหนังสืออ้างอิงจำนวนน้อย ทำให้ครูประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยิ่งขึ้นอีก ครูอาจต้องการให้ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการประสานงานกับครูใหญ่เพื่อช่วยครูในเรื่องนี้เพิ่มขึ้น แต่เนื่องจาก

¹Pitts Hugh Douglass, "The Roles of Public Secondary School Assistant Principals in Virginia," Dissertation Abstract International, Vol. 35, February, 1975. p. 4939-A.

โรงเรียนต้องพัฒนาด้านอื่น ๆ ด้วย ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการอาจมีความคิดเห็นว่า หนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ้างอิงและหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กที่ โรงเรียนจัดให้แล้วนั้นพอเหมาะกับสภาพของโรงเรียนแล้ว

2) การจัดอำนวยความสะดวกแก่ครู เกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์แก่ครูนั้น ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการย่อมคำนึงถึงความเหมาะสมลุ่มกับงบประมาณที่โรงเรียนมีหรือหรือได้รับมา และต้องการให้ครูได้ช่วยเหลือตนเองบ้าง แต่ครูเป็นผู้ใช้วัสดุอุปกรณ์เหล่านั้น ครูย่อมต้องการความสะดวกและต้องการอุปกรณ์การสอนเพิ่มขึ้น

3) เกี่ยวกับการพิจารณาและเลือกใช้หนังสืออ่านประกอบ หนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนหนังสือประเภทนี้อีกมาก โรงเรียนอาจมุ่งจัดหาหนังสือต่าง ๆ เหล่านั้นมาให้ครูหรือนักเรียนใช้อย่างเพียงพอ การจัดหาหนังสือต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการอาจพิจารณาและเลือกใช้ในลักษณะรวม ๆ ให้เหมาะกับนักเรียนทุกชั้น แต่ครูมีทั้งครูประจำชั้น ประจำวิชาและทำการสอนหลายระดับชั้น หนังสือบางเล่มจึงไม่เหมาะสมกับชั้นหนึ่ง ๆ แต่เหมาะสำหรับอีกชั้นหนึ่ง หนังสือบางเล่มอาจมีน้อยไป ครูจึงมีความคิดเห็นว่า ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานเรื่องนี้ค่อนข้างน้อยไป

3. ด้านการนิเทศการสอน

1) ครูใหญ่กับผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะว่าครูใหญ่กับผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานลักษณะอย่างเดียวกัน ในการนิเทศการสอนนั้น ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการย่อมทำการนิเทศตามที่ครูใหญ่กำหนด หรือครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการร่วมกับนิเทศการสอน บุคคลทั้ง 2 กลุ่ม จึงมีความคิดเห็นเหมือน ๆ กัน

2) ครูประจำการมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ อาจเนื่องจากครูประจำการปฏิบัติงานแตกต่างไปจากผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ ครูอาจไม่ทราบนโยบายที่ครูใหญ่กำหนด หรือครูทราบแต่ครูอาจมีปัญหา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันเป็นระยะเริ่มแรกของการใช้หลักสูตรใหม่ ครูอาจต้องการคำปรึกษาหารือหรือความช่วยเหลือจากผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการและครูใหญ่มากยิ่งขึ้น

3) ตามความคิดเห็นของครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการและครูประจำการ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการได้จัดให้มีการทดลองและการสาธิตเกี่ยวกับการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยหรือน้อยที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่ต้องทำการสอนมากอยู่แล้ว ครูใหญ่และ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการต้องปฏิบัติงานอื่นอีกหลายด้าน ไม่มีเวลาที่เตรียมการทดลองและการสาธิตเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการที่ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่ครูในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยหรือค่อนข้างน้อยนั้น อาจเนื่องมาจากโรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชนบทห่างไกล ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่อยู่ในตัวจังหวัดหรืออำเภอ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูย่อมไม่สะดวกและอาจได้ผลไม่คุ้มค่า ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการจึงเลือกนิเทศการสอนด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การร่วมกับครูใหญ่จัดประชุมครูเพื่อปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน และร่วมกันปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น การเยี่ยมเยียนชั้นเรียนและสังเกตการสอนของครู การส่งครูเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น เป็นต้น

4. ด้านการจัดห้องสมุดและศูนย์วิชาการ

1) ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการกับครูประจำการมีความคิดเห็นแตกต่างกันและค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำการนั้น อาจเนื่องมาจากโรงเรียนส่วนใหญ่มีห้องสมุดที่ไม่สมบูรณ์ หนังสือประเภทต่าง ๆ ยังขาดแคลนไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและนักเรียน ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการอาจได้ร่วมกับครูใหญ่และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจัดหาหนังสือมาให้ครูและนักเรียนได้ใช้ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการจึงอาจมีความคิดเห็นว่า ตนเองได้พยายามมากที่สุดในการจัดและปรับปรุงห้องสมุด ตลอดจนการส่งเล่มมาให้ครูและนักเรียนใช้ห้องสมุด แต่เนื่องจากหนังสือต่าง ๆ ยังขาดแคลนไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและนักเรียนดังกล่าว ครูจึงมีความคิดเห็นว่าผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานด้านนี้ค่อนข้างน้อยไป

2) เกี่ยวกับการจัดให้มีชุมนุมห้องสมุดและชุมนุมวิชาการอื่น ๆ บุคคลทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นว่าผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานเรื่องนี้ค่อนข้างน้อยที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะว่าครูใหญ่เห็นว่านักเรียนระดับประถมศึกษายังเล็กเกินไป ไม่สามารถรับผิดชอบและจัดกิจกรรมได้เอง จึงไม่มีนโยบายที่จัดให้มีชุมนุมห้องสมุดและชุมนุมวิชาการต่าง ๆ การจัดกิจกรรมวิชาการต่าง ๆ

โรงเรียนเป็นผู้กำหนดและจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม

3) การที่ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานด้านนี้บ่อยที่สุดนั้น อาจเนื่องจาก โรงเรียนต่าง ๆ ขาดแคลนงบประมาณ การจัดหาหนังสือมาใช้ในห้องสมุด ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ อาจร่วมกับครูใหญ่ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และครูในโรงเรียนจัดหาเท่าที่สามารถทำได้เท่านั้น ส่วนการจัดศูนย์วิชาการต่าง ๆ ก็ล้วนแล้วต้องใช้จ่ายเงิน การส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้า จดลุ่มวิชาการต่าง ๆ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการก็ต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย และส่งเสริมให้ครูจัดทำที่สามารถจัดได้เท่านั้น

5. ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการวัดและการประเมินผล ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูประจำการ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 3 กลุ่มค่อนข้างสูง แสดงว่าผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานทั้ง 2 ด้านนี้มาก เพราะงานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน¹ เป็นงานที่ก่อให้เกิดการเรียนการสอนและการพัฒนาการโดยรอบด้านขึ้นในตัวผู้เรียน ด้านการวัดและการประเมินผลปัจจุบันก็เป็นงานส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนซึ่งเน้นในเรื่องการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนมากกว่าการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Emery Stoop and John E. Russell, Elementary School Administration (New York: McGraw Hill, 1967), p. 170.

สำหรับผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ

1. ควรปรึกษาหารือกับครูใหญ่เพื่อขออัตรากำลังครูในโรงเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการจะได้มีจำนวนชั่วโมงสอนน้อยลง และมีเวลาบริหารงานวิชาการมากขึ้น ซึ่งอาจช่วยยให้การ เรียบการสอนดีขึ้น

2. ควรปฏิบัติงานวิชาการ เพิ่มขึ้นทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการนิเทศการสอนและด้านการจัดห้องสมุดและศูนย์วิชาการ

3. ควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาและวิธีสอนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

สำหรับครูใหญ่

1. ควรลดจำนวนชั่วโมงสอนของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการที่มีชั่วโมงสอนมากให้ลดลงบ้าง

2. ควรมอบหมายให้ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพิ่มขึ้นทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการนิเทศการสอนและด้านการจัดห้องสมุดและศูนย์วิชาการ

3. ควรเสนอรายงานขออัตรากำลังครูในโรงเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

4. ควรสนับสนุนให้ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร ได้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

5. การ เลือกผู้ช่วยครูใหญ่ควรพิจารณาผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ เป็นลำดับแรก และควร เป็นผู้ที่ครูในโรงเรียนนั้นให้ความเคารพนับถือ

6. การพิจารณาความดีความชอบประจำปี ควรถือเอาผลงานทางวิชาการ เป็นสิ่งสำคัญ

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ควรจัดสรรอัตรากำลังครูในแต่ละโรงเรียนให้เพียงพอ

2. ควรจัดสรรงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนแก่โรงเรียนเพิ่มขึ้น

3. การ แต่งผู้ช่วยครูใหญ่ควรแต่งตั้งบุคคลที่โรงเรียนเสนอชื่อมา

4. ควรสนับสนุนผู้ช่วยครูใหญ่ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารให้ได้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

5. ควรจัดอบรม สัมมนา ผู้ช่วยครูใหญ่ให้เข้าใจในการบริหารการศึกษาเพิ่มขึ้น เช่น
- การอบรมเตรียมตัวเป็นผู้ช่วยครูใหญ่
 - การอบรมผู้ช่วยครูใหญ่ในภาคฤดูร้อน หลักสูตรสั้น ๆ

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยใช้ตัวอย่างประชากรมากขึ้น เช่น การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ โดยใช้ตัวแปรต่าง ๆ เช่น เพศ วุฒิศาสน์ อายุ ประสบการณ์ในตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน สังกัด เป็นต้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการบริหารงานด้านวิชาการ ธุรการ ปกครอง และกิจกรรม ที่ครูใหญ่มอบหมายและบทบาทที่ผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติจริง
3. ควรศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
4. ควรศึกษาเวลาและพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
5. ควรศึกษาระบบและพฤติกรรมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีผู้ช่วยครูใหญ่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย